

Komt de kwabaal terug?

De kwabaal is de enige kabeljauwsoort die in zoet water leeft. In Vlaanderen is hij al enkele decennia uitgestorven, doordat de plaatsen die hij nodig heeft om te leven, vervuild of verdwenen zijn. Nu de waterkwaliteit geleidelijk terug verbetert, ontstaat er een kans om deze mooie roofvis opnieuw een vaste plaats te geven in onze beken en rivieren.

In opdracht van afdeling Bos en Groen voerden IN en IBW onderzoek uit om een mogelijke herintroductie voor te bereiden. Het IN bestudeerde de habitatvereisten van de soort in een referentiegebied in Frankrijk en het IBW ging na of het mogelijk was de vis te kweken in zijn onderzoekscentrum in Linkebeek.

In het stroomgebied van de Franse rivier 'La Bar' stelden de onderzoekers van het IN vast dat jongvolwassen en volwassen kwabalen tijdens het grootste deel van het jaar in de hoofdriever leven, waar ze zich verschuilen in holle oevers en tussen wortels van bomen. In de winterperiode trekken ze naar zijbeken in de vallei om zich voort te planten. Vanaf half februari komen de eieren uit. De larven blijven tot in de zomer in de zijbeken en groeien er op tot juvenielen. Ze houden van zijbeken die in de winter vrij diep zijn en minstens tot de zomer water voeren. Het water moet er bij voorkeur lichtjes stromen en er is een rijke plantengroei nodig.

Voor een herintroductie moeten er genoeg kwabalen gekweekt kunnen worden. Het IBW startte daarom in 1999 een onderzoek naar de kweek en voortplanting van de

soort. Sindsdien is de kweek al verschillende malen succesvol doorlopen. Voor uitzettingen is het ook erg belangrijk om kweekdieren met een juist genetisch profiel te gebruiken. Volgens een populatiegenetisch onderzoek, uitgevoerd in samenwerking met de K.U.Leuven, zijn kwabalen van Franse oorsprong het meest geschikt om bij ons uit te zetten. Bovendien moeten we streven naar voldoende genetische diversiteit onder de nakomelingen, zodat ze op termijn levensvatbare populaties kunnen vormen.

Contactpersonen:

Alain Dillen, tel.: 02-558 18 41; e-mail: alain.dillen@inbo.be

Johan Coeck, tel.: 02-558 18 41; e-mail: johan.coeck@inbo.be

Daniel De Charleroy, tel.: 02-362 58 22; e-mail: daniel.decharleroy@inbo.be

In memoriam J.A. Timmermans (1925-2005)

De heer Jozef Timmermans overleed op 11 maart 2005. Hij was voormalig directeur van het Proefstation van Waters en Bossen, momenteel de vestiging van het IBW in Groenendaal.

De heer Timmermans, afgestudeerd als ingenieur van Waters en Bossen, trad in dienst als stagedoend assistent op 1 februari 1952. Na een periode als werkleider werd hij in 1977 hoofd van de afdeling Dierenbiologie. In 1980 nam hij de leiding van het Proefstation op zich. Bij de regionalisering van de instelling in 1990, aanvaardde hij een verlenging van zijn functie om de werking niet in het gedrang te brengen tijdens de overgangperiode. Op 1 januari 1991 ging hij met pensioen.

In de sporen van zijn illustere voorganger Marcel Huet bracht de heer Timmermans als visserijdeskundige een breed en omvangrijk wetenschappelijk oeuvre voort. Hij kreeg hiervoor verschillende wetenschappelijke onderscheidingen. De biologie van de forel, de bestrijding van waterplanten en de visteelt waren belangrijke aandachtspunten in zijn onderzoek. Ook vandaag nog worden zijn rapporten over visbestandopnames vaak gebruikt.

Directeur Timmermans heeft door zijn beleid en zijn wetenschappelijk werk de vestiging Groenendaal en het Centrum voor Visteelt in Linkebeek vorm gegeven. Wij zullen hem herinneren als een schrander en integer persoon en betuigen de nabestaanden ons medeleven.

Contactpersoon: Claude Belpaire, tel.: 02-658 04 11; e-mail: claudio.belpaire@inbo.be

Symposium Belgian Wildlife Disease Society

Op 26 november 2005 gaat het eerste symposium door van de Belgian Wildlife Disease Society in Neder-over-Heembeek. Het wil een breed overzicht bieden van enkele belangrijke ziekten bij dieren die in het wild leven. Meer info vind je op wildlife.var.fgov.be.